

ยาปฏิชีวนะ..ใช้อย่างไร จึงจะปลอดภัย

สวัสดีค่ะ คุณผู้ฟัง พบกันอีกเช่นเคยในรายการ.....ซึ่งดิฉันได้นำสารแนะนำมาเสนอคุณผู้ฟังเป็นประจำวันนี้ขอเสนอเรื่อง ใชยาปฏิชีวนะอย่างไรจึงจะปลอดภัย โดยการสนับสนุนข้อมูลจากกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กระทรวงสาธารณสุข

คุณผู้ฟังคะ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ดิฉันเชื่อว่า คุณผู้ฟังหลายท่าน คงนึกถึงยาเป็นอันดับแรก เพราะต้องการที่จะหายมาบรรเทารักษาอาการของโรคที่เป็นอยู่ ให้หายโดยเร็วที่สุด ยาจึงเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ของคนเราที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างยิ่ง และทุกสิ่งในโลกย่อมมีสองด้านเสมอ ยาก็เช่นกันค่ะ คือมีทั้งคุณและโทษ หากใช้ยาไม่ระมัดระวังก็อาจทำให้เกิดโทษได้ ยาประเภทหนึ่งที่น่าสนใจและมีปัญหาในการใช้อยู่บ่อย ๆ ก็คือ ยาปฏิชีวนะ เกสัชกรหลายท่านเคยเล่าให้ดิฉันฟังว่า มีหลายครั้งที่ผู้ซื้อยาระบุว่า ต้องการยาปฏิชีวนะ หรือ แอนตี้ไบโอติกส์ (antibiotics) ทั้ง ๆ ที่ไม่ทราบถึงคุณสมบัติหรือข้อจำกัดในการใช้ยา แต่รู้จักยาจากการบอกเล่าต่อ ๆ กันมาว่ารักษาอาการอักเสบจนบางครั้งก็เหมาะเรียกยาประเภทนี้ว่า “ยาแก้อักเสบ” ไปเลยคะ คุณผู้ฟังหลาย ๆ ท่านอาจจะสงสัยว่ายาปฏิชีวนะได้แก่อยาอะไรบ้าง ยาปฏิชีวนะที่คุ้นชื่อได้แก่ อิริโทรมัยซิน, เพนิซิลลิน, อะม็อกซิซิลลิน, เตตราไซคลิน, คลอแรมเฟนิคอล เป็นต้น

คุณผู้ฟังคะ ยาปฏิชีวนะเป็นยาที่ใช้รักษาอาการอักเสบได้เพียงบางโรคเท่านั้น นั่นก็คือ การอักเสบจากการติดเชื้อแบคทีเรีย แต่ไม่สามารถรักษาโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสได้ณะคะ การเรียกเหมารวมว่ายาปฏิชีวนะเป็นยาแก้อักเสบจึงไม่ถูกต้องคะ อย่างที่ได้อธิบายกับคุณผู้ฟังไปแล้วเมื่อตอนต้นรายการว่ายาอาจก่อให้เกิดโทษต่อร่างกายได้ก็เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ อาทิ ขาดความรู้ในเรื่องยาที่ใช้ นั้น, มีปัญหาการใช้ยาอย่างไม่ถูกต้อง และอื่น ๆ ดังนั้น ในการใช้ยาควรต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง

สำหรับ**ข้อควรระมัดระวังในการใช้ยาปฏิชีวนะ** ดิฉันมีข้อแนะนำ ดังนี้คะ

ต้องใช้ยาในปริมาณที่ถูกต้อง คือ รับประทานยาปฏิชีวนะตามที่แพทย์สั่งตามปริมาณอย่างถูกต้อง และกินให้ครบมื้อครบจำนวนที่กำหนด

ต้องใช้ยาในระยะเวลาที่เหมาะสม คือ ยาปฏิชีวนะต้องกินติดต่อกันอย่างน้อย 5-7 วัน แม้ว่าอาการของโรคจะไม่แสดงให้เห็น หรือจะหยุดยาได้ก็ต่อเมื่อผลการเพาะเชื้อไม่พบเชื้อแล้ว

ยาเม็ด จะมีลักษณะเยิ้ม เม็ดแตก ขึ้น บิ่น เปลี่ยนสี

ยาแคปซูล จะมีลักษณะแตกออกจากกัน บวม ขึ้น หรือสีของยาที่อยู่ภายในแคปซูลเปลี่ยนไป หรือมีสีเข้มขึ้น

ยาขี้ผึ้ง ยาครีม จะมีลักษณะเนือยาเยิ้มเหลว แยกชั้น กลิ่นสีเปลี่ยนไปจากเดิม

คุณผู้ฟังคะ ในเรื่องของการใช้ยาเพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยหรือรักษาโรค นอกจากต้องสังเกตยานั้น ๆ ว่า เสื่อมคุณภาพหรือไม่แล้ว ตามที่ดิฉันได้พูดคุยกับคุณผู้ฟังไปแล้วตั้งแต่ต้น ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่จะทำให้ยาเสื่อมคุณภาพ ได้ นั่นก็คือ การเก็บรักษายาที่ไม่เหมาะสมถูกต้อง เช่น เก็บรักษายาในที่ชื้น อากาศถ่ายเทไม่สะดวก หรือเก็บยาไว้ในที่มี แสงแดดส่องถึง ถูกแสงสว่าง จะทำให้ยาเสื่อมคุณภาพได้ก่อนกำหนดวันสิ้นอายุที่ระบุไว้บนฉลากยาได้ ดังนั้นการเก็บ รักษายาที่ถูกต้อง ย่อมได้ยาที่มีประสิทธิภาพ และยาก็ไม่เสื่อมคุณภาพเร็ว ซึ่งจะให้ผลในการรักษาเต็มที่ ท้ายนี้ มี สิ่งสำคัญที่อยากขอขอร้องให้พึงระลึกเสมอก็คือ เมื่อจะใช้ยาต้องอ่านฉลากยาให้เข้าใจก่อน และต้องใช้ยาตามที่ฉลาก กำหนด รวมทั้งต้องเข้าใจสรรพคุณยาอย่างแท้จริง ไม่ควรซื้อยาปฏิชีวนะใช้เอง ควรให้แพทย์สั่งจ่ายหรือขอให้ปรึกษา และถามรายละเอียดการใช้จากเภสัชกรเสียก่อน หรือหากใช้ยานั้นแล้วรู้สึกว่าการไม่ดีขึ้นก็ขอให้ไปพบแพทย์ เพื่อ ตรวจอาการหาทางรักษาที่ถูกต้องดีกว่านะคะ

พบสาระบันเทิง อาหารและยา คลิก www.oryor.com